

Skåne

4. Gård: d

Vedlag sin

1¹²
4074

1

Vedlag pålse. (Trallan)

När vi börjar skulle en gulhaka delas
mellan kyrkan och prästen, för att den ej
skulle förtäras på vinen. Sedan ett ungt djur
hålls till, skulle den som hämtade djuret
lägga ner en handgärd på natten,
för att inte djuret skulle loss vid. Det första
gärdet skulle göras av handen. Det sista
handdraget när vinen var slut skulle källas
från gärdet och kyrkan avlyftad, för att inte
någon skulle hålla till vid gärdet. Under hästen
gick ej skapet av vinen kastas under för
då stängs djuren. Vad som spilles på gärdet
vid iukörningen skulle lyftas över fäthäskan
för djuren inte skulle lyfta buren. Den vädje-
sten skulle läggas i kaskaderna på hästen för 9 sid.
hästen ej skulle laga hästen. Måndagen (den 25 april)

gick man sig så eller satta, de blev det uppstätt
av mask. Nu krige som halvate första gång
skulle mjölkas gulau en vignerling, för att
han inte skulle gå ut i gurun. Nu halv
som skulle bli dragne, gick inte ligga och dricka,
för de late den sig som dragare. Den skulle
ha tre slag på pannan av dricks-kant med till-
sägelse "drick bättre nästa gång."

På gräs hästen hade hästens sina vanliga
slättkanlar, stora ögon, och massen hästens
omlän till a fyra på manganen var de på
ögonen a bröja mellan daggen var, då gick det
bäst att slå. Det var som prjken side: "Vår vän
dag, dag daggen med." Vår gräde var huggel
samlades de att hurra, vi de hörde vid am-
kring att tillkännagiva det var slut.
Vår de blev smit late det i långa hästen,
det gick ligga till hästen var slut.

Vi knöte till ångan på kvällen läste
 lasen släppte axarna på ångan, kröpa ner i
 lasen till dagprovingen började, då var det
 tid att börja för att skytta djuren på dagen
 när det var som varmast. Sedan den
 24 oktober (Glykkeligsdagen) skulle drängarna
 ha höstkrut, laga vägar, sedan skulle
 höstkrutens börja, som skulle vara medan-
 stånd till julen.

Klas Öberg
 D jörstrop
Byggestad

Tien Red an Lk Dragbe Ålalmö

'Folkminnestävlan!'

Det som här kommer att berättas härtänningar från
dels åren, dels från min ^{78 år} Mor, o Morbrors uttåg vilka
är en del av den omkring 1860-70-talet.

Vill härmed börja an.

Höskörden eller Höksten

Höksten i Skogsbygden i mitten av återtänkan
talar är en tilldragelse som inte förblev i sk
rasket, då var arbetslust o gamman rådnade bla
alla o envar utan undantag, redan kl 4 på morgo
nen gällde det att vara framme vid arbetsplatsen
samt darsörinnans förtärt den enkla morgonm
tiden som bestod i en skiva gröt bröd, varp
slogs en sup brännvin. därav namnet brännvins
samt dessutom en sup som togs enbart, påminna
kost bestod såväl av män som kvinnor
sk hatkara ynglingar under 20 år fingo i regel
endast brödskenan med supen köld på lussarna

Den som först kom till arbetsplatsen om
morgonen gav detta tillkänna genom höga
tjoo rop, vilka i sin tur besvarades av höra
folk som var på ågar som grävde inte
samt kunde fortsätta långt ~~det~~ inemot kela
mit derifrån. Till 8 på morgonen var den
tid att äta lusse (prakt) som utsmaktast bestod o
ärter eller gränpår, vilket äts gemensamt

Det vill säga sedan maten serverats på en duk
 som lades på marken lade hästa folk sig
 runt omkring i rundel omkring maten, knien
 sk fällknien vilken begagnades som bordsknia
 var varenda en på sig, såväl man som kvinna
 maten äts av alla gemensamt från samma kar
 när den gälde s.k. söbesmad, som äts med horn
 skedar. Till 12 var det middag o räkte i två tim
 middagsmaten hade som huvudsak korngröns-
 örter o lutfisk; sen middagsvilan var över an
 lades till kl 4 då det var tid att äta mealtan
 (midafian) smör o bröd, ost eller äggkaka som
 pålägg, samt dricka blandning (dricka o mjölk)
 i en stor träspann som inte fick saknas eller
 vara tom på sin inrekan i från morgon till kväll
 När salen gick ned var det tid att sluta
 arbetet för dagen, samt på en enkel kvällsmat
 innan man gick till sömns, som kvällsmat ser-
 vades; gräslök, o gräddt spickesill, bröd mjölk
 eller i bland grä ärtor kallad botter kokta
 till gröt.

I fjälva hästen gick så till att
 hästades med till, en redskap som åtminstone
 av landtbepolkningen, inte ännu behöves
 sökas på kulturen som bevarat,
 gälde det nu att hästa i skogs mark
 som var beväxten med buskar o träd sto-
 ej att förglomma, så sattes skickligheten
 hos hästakaren hårt på prov, det gälde

att hålla lian vass, vilken konst de flesta
 vore mästare i, var det någon som tyckte
 den blev att för dygt göra med att på all
 gräset emellan stenar o buskar, så var den till
 att smita till vänster sida om busken, så
 var man strax framme i följ med de andra
 igen, så fick den som kom bakom klar
 sig så godt han kunde, annars lydde ju
 regeln se till höger om busken, i stället
 för till vänster. När gräset var hugget
 så kom den kvindliga delen (räpsesarna)
 till spåret för att med s.k. (händrivar) räp
 i hop gräset som lades på en slags kärr
 med två hjul o långa skaklar i, kallad
 (håsta bär), vilken drogs med gräset pålastat
 till någon öppen plats (brejleplats) i skogen
 för att ligga o torka, när gräset var torkat
 på ovansidan var den till att vända det vil
 gick så till att alla såda kunde hantera
 en riva gick i en lång rad efter varand
 o vände häst i sk strängar, sedan närmast
 stränga hä (vända hä). Sen då häst lagt
 på torp i några timmar var det till att
 läggas i råser, för att sedan att karrarna
 bäras i hop med större rivar (bärerivar)
 råsen fördes i hop, ~~sen~~ med rivans hjälp
 bars den i hop i långa stackar som kallades
 för höhäser

När häst släut i häs en tid var det färdigt
att köra hem, det skulle läggas på hö gällor.
som vanligt vis var över kostallet, i äldre
tid var det ett allmänt bruk att i stället för
bräder till laft så hade man runda långa
trädstänger i öar till gällning.

Häst kördes hem i en vagn försedd med karr
en sorts häckar som fästades på vagnen, häst
som körades i skogs marken var kort o därför ej
möjligt att försäkra hem på annat sätt, det luss.
tes enbart med händerna, höljuga var ock
kort i den tiden, en eller två av gärdens
upp värande ungdomar stod i luss o packade
häst, sedan lasset var last gick man att
hem i hälsset, när man då kom hem på
gården med lasset, var det till att ta häck
loss vid den ena sidan, som visa sitt
kraftprova genom att gå till motsatta sida
sätta ryggen till o välla lasset, för att
sedan vagnen på detta sätt blivit tam
åter ställas på sin plats, på med den kort
tunga häcken, o sen efter nästa luss
i samma tempo, de hemmavärande ha
att på några bräder som lutade snett
upp till gällor, var på häst lades för att
sedan med en sk. höföra försas upp på
gällor där en man stod o tog emot
häst, med händerna för att sedan

vidare befordras till nästa man för
än slutligen läggas för än samman-
packas så än plats kunde beredas för så my-
cket så som möjligt, var det varma dagar
vid hökärningen så hände det, i synner-
het där man körde med att man
körde in här om natten i stället för om
dagen. Jag lämnar för en höstakar var
mängden stades rätt låg den varierade emellan
från 16 skilling 33 öre till 3 daler 50 öre, &
fronstinnet hade 8 à 12 skilling om dagen

sedan all skörden var bärgad för än
kam den efterlängjade Höstafton
då lång bord dukades på lojen all-
i en större rum såal, allra först seda
än folket var samlat som tillagut i
höst arbetet, kam gårdens ägare & bjöd
en välkomstsop över lag, kaffe värde
till sålsyntketerna på den tiden, så än
maten lag vid sedan för rätt snart
huvudrätten på bordet var den obliga
toriska korngården & lutfisken, kött
& fläsk i riklig mängd, & så national
drycken brännvin, vilket i bland
tog så pass så än titlarna bottades
emellan husbande & underlydande för
aftonen åtminstone, sedan mältiden

var över så trädde dansen av alla
 o envar sin tanerna av Färl eller
 handklever, som trakterades av byspela-
 mannen, bland en av de käraste
 danserna var den s.k. Kadriellen, v.
 gamla visor sjöngs också av allmän.
 i Söga Ryttartorp. Alpens ros m. fl.
 sen den då led över midnatt så
 gick var och en sin väg med enbart givna
 minnen av en präktig husvård
 o ett välkommet nästa år.

Varumt vill jag säga denna gång
 annars kunde åtskilligt berättas både
 om Lin Potatis o sådes skörd men
 tiden tillåter den inte nu. Kommer sen
 om så änskas. Är kommen från norra
 Åsbo härad där min släkt Moxar
 äldrar o deras syskon har sin hemort
 o jag i min uppväxt varit fast jag
 nu är Bosan i Frösta härad

Högskoleinspektör
August Holmström

Högsröd
 Löberöd